

Професійне вигорання як чинник ризику передчасного старіння

Вплив несприятливих чинників виробничого середовища та характеру праці на осіб, які виконують суспільно значущі професійні функції (вчителі, медичні працівники, банківські службовці) є потенційно можливою причиною розвитку процесу професійного вигорання.

Мета дослідження – обґрунтування можливості використання методу психодіагностики, зокрема психодіагностичних анкетних методик, для ранньої донозологічної діагностики процесу професійного вигорання у осіб, що займаються суспільно значущими видами трудової діяльності.

Матеріали та методи. Рівень вираженості компонентів професійного вигорання визначали за допомогою «Опитувальника на вигорання» MBI (Maslach Burnout Inventory). Класифікацію ризику вигорання проводили за Kalimo et al. (2003).

Результати. Встановлено, що серед вчителів середніх загальноосвітніх шкіл деякі симптоми вигорання реєструвалися у 43 %, а ризик вигорання – у 3,1 % опитаних.

У співробітників банківських установ, які займають керівні посади, деякі симптоми вигорання реєструвалися у 24 % респондентів; у співробітників, які не займають керівних посад, – у 76 %, що може пояснюватись належним професійним відбором на керівні посади з урахуванням психофізіологічних характеристик особистості. Ризику вигорання у серед осіб двох виробничих груп виявлено не було.

Серед працівників швидкої медичної допомоги у 26 % опитаних діагностували показники симптому вигорання, а у 11 % – ризик професійного вигорання.

Висновки. Використання методики MBI для діагностики професійного вигорання дозволило встановити наявність деяких проявів цього процесу, діагностувати ризик його розвитку. Вказані факти мають важливе значення з позиції взаємозв'язку професійного вигорання з можливим розвитком прискореного передчасного старіння, вікової патології, прискорення темпу старіння людини.